

شماره	مشخصات قطعه کار	ورق فولاد سیاه یا روغنی
شماره	مشخصات قطعه کار	ورق فولاد سیاه یا روغنی
مقیاس ۱:۱	نام قطعه کار: نبشی خارجی سر بالا (بیش دستی)	مشخصات قطعه کار
تولرانس خشن	هدف های آموزشی: تمرین آموزش زاویه های خارجی سر بالا	مشخصات قطعه کار
مدت: ۱ ساعت	شماره نکشة: ۱۹-۲	اندازه هی قطعه
	ملاحظات	جنس
	تعداد	st37
	اندازه هی قطعه	۱۲۰×۴۰×۱.۵

## تجهیزات و وسایل ایمنی جهت اجرای دستورالعمل ۱۹-۲

### نکات ایمنی و حفاظتی

جدول وسایل ایمنی

ردیف	نام	مشخصات	تعداد
۱	لباس کار	اندازه‌ی بدن	یک دست
۲	کفش ایمنی	اندازه‌ی پا	یک جفت
۳	عینک جوشکاری	استاندارد	یک عدد
۴	پیش‌بند	چرمی	یک عدد
۵	دستکش	چرمی	یک جفت
۶	کلاه ساده	نحوی - کتانی	یک عدد

جدول وسایل کار

ردیف	نام	مشخصات	تعداد
۱	دستگاه جوش گاز	کامل	یک دستگاه
۲	سرمشعل شماره‌ی ۴-۲	استاندارد	یک عدد
۳	برس سیمی	با سیم فولادی	یک عدد
۴	سوزن سرمشعل	استاندارد	یک عدد
۵	انبر قطعه‌گیر	کوچک	یک عدد
۶	فنک جوشکاری	استاندارد	یک عدد
۷	میز کار	مخصوص جوش گاز	یک عدد
۸	نگهدارنده	۹۰°	یک عدد

- از قرار دادن مشعل روشن یا خاموش روی زمین جداً خودداری کنید.
- بستن سرمشعل به دسته‌ی مشعل باید با دست انجام شود. برای این کار از انبر دست استفاده نکنید.
- اجزای مشعل و دسته‌ی مشعل جوشکاری را روغن کاری نکنید. می‌توان از صابون خشک استفاده کرد.

- از پیچیدن پستانک سرد به سرمشعل داغ خودداری کنید. تعویض موقعی انجام شود که سرمشعل به دمای محیط رسیده است.

جدول مواد لازم

ردیف	نام	مشخصات	تعداد	ملاحظات
۱	سیم جوش مسوار	GI - GII	—	$\varnothing = 2$
۲	گاز اکسیژن با فشار	2-3 bar	—	از خط لوله یا دستگاه
۳	گاز استیلن با فشار	0.5-1.5 bar	—	از خط لوله یا دستگاه
۴	قطعات کار	st37	—	مطابق نقشه

زمان: ۰۱ ساعت



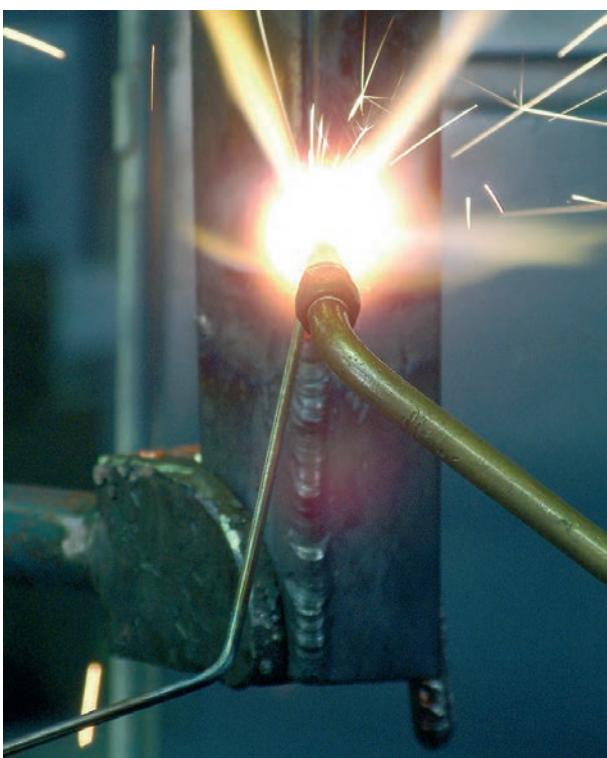
شکل ۲-۱۳۵

۲-۲۱- دستور العمل جوشکاری زاویه‌ی خارجی ورق‌های فولادی در حالت عمودی با روش پیش‌دستی ابزار و وسایل اینمی فردی را از انبار تحویل بگیرید و با رعایت کلیه‌ی نکات اینمی مراحل زیر را به ترتیب انجام دهید.  
۱- از ورق‌های فولادی ساختمانی (st37) روغنی دو قطعه به ابعاد  $۲۰\times ۴۰$  میلی‌متر، مطابق شکل ۲-۱۳۵، آماده نمایید.



شکل ۲-۱۳۶

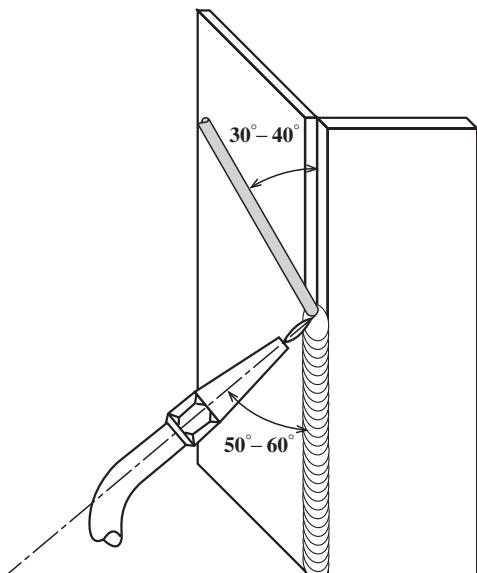
۲- سرمشعل مناسب را نسبت به ضخامت قطعه کار، با مراجعه به جدول شماره ۱ صفحه ۳۱، انتخاب نموده و بر روی مشعل سوار نمایید و شعله‌ی خنثی را ایجاد و تنظیم کنید. سپس با استفاده از نگهدارنده، قطعه‌های کار را تحت زاویه خال جوش بزنید (ابتدا و انتهای اتصال) (شکل ۲-۱۳۶).



شکل ۲-۱۳۷

۳- قطعه کار را، مطابق شکل ۲-۱۳۷، درون گیره به طور عمودی قرار دهید به نحوی که ارتفاع کار برای قد شما مناسب بوده و اجرای جوشکاری ساده باشد.

۴- جوشکاری را از پایین به بالا شروع کنید. در ابتدای جوشکاری باید زاویه‌ی بین مشعل و قطعه کار  $90^\circ$  باشد تا حوضچه‌ی مذاب تشکیل شود.



شکل ۲-۱۳۸

پس از تشکیل حوضچه سیم جوش را از بالا وارد حوضچه کنید(شکل ۲-۱۳۸). زاویه‌ی مشعل نسبت به کار  $60^\circ$ - $65^\circ$  و زاویه‌ی سیم جوش با مشعل در حدود  $60^\circ$  باشد.



شکل ۲-۱۳۹

۵- جوشکاری را تا انتهای درز جوش ادامه دهید، در انتهای کار کمی مکث کنید و با اضافه کردن سیم جوش بیشتر به حوضچه‌ی جوش، چاله جوش را پر کنید (شکل ۲-۱۳۹).



شکل ۲-۱۴۰

۶- قطعه را از گیره باز کرده و آن را با برس سیمی تمیز کنید (شکل ۲-۱۴۰).



شکل ۲-۱۴۱

۷- جوش را بررسی نماید و از نبود عیوب‌های زیر در جوش مطمئن شوید (شکل ۲-۱۴۱).

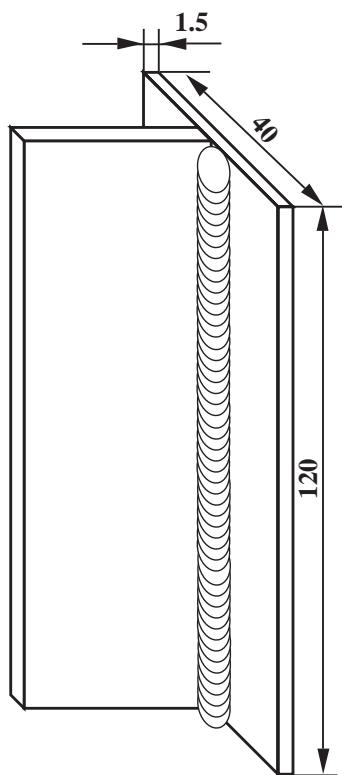
- ریزش جوش و عدم نفوذ کافی؛

- بیش از حد نبودن یا بودن عرض و گرده جوش؛

- یکنواختی گرده جوش در تمام طول خط جوش؛

- عدم وجود لبه بین گرده جوش و سطوح قطعات.

۸- وسایل را مرتب کرده و در جای خود قرار دهید، محل کار و میز کار را تمیز کنید و در صورت لزوم وسایل را به انبار تحویل دهید.



شماره	مشخصات قطعه کار	تعداد	جنس	اندازه‌ی قطعه	ملاحظات	نام قطعه کار: سه پری سربالا (پیش‌دستی)	مقیاس
۱	ورق آهن معمولی	۱	st37	۱۲۰ × ۴۰ × ۱.۵			
۲	ورق آهن معمولی	۱	st37	۱۲۰ × ۳۰ × ۱.۵			

## تجهیزات و وسایل ایمنی جهت اجرای دستورالعمل ۲-۲۰

### نکات ایمنی و حفاظتی

جدول وسایل ایمنی

ردیف	نام	مشخصات	تعداد
۱	لباس کار	اندازه‌ی بدن	یک دست
۲	کفش ایمنی	اندازه‌ی پا	یک جفت
۳	عینک جوشکاری	استاندارد	یک عدد
۴	پیش‌بند	چرمی	یک عدد
۵	دستکش	چرمی	یک جفت
۶	کلاه ساده	نخی - کتانی	یک عدد

جدول وسایل کار

ردیف	نام	مشخصات	تعداد
۱	دستگاه جوش گاز	کامل	یک دستگاه
۲	سرمشعل شماره‌ی ۲-۴	استاندارد	یک عدد
۳	برس سیمی	با سیم فولادی	یک عدد
۴	سوزن سرمشعل	استاندارد	یک عدد
۵	انبر قطعه‌گیر	کوچک	یک عدد
۶	فندک جوشکاری	استاندارد	یک عدد
۷	میز کار	محصول جوش گاز	یک عدد
۸	چکش معمولی	۳۰۰ گرمی	یک عدد
۹	نگهدارنده	تسمه‌ی شکاف‌دار	یک عدد

- از عینک جوشکاری اکسی استیلن با شیشه‌ی شماره ۵ استفاده کنید.
- قبل از جوشکاری شیشه‌های عینک را کاملاً تمیز کنید.
- برای روشن کردن مشعل از فندک جوشکاری یا شمعک میز کار استفاده کنید.
- جوشکاری همراه با پاشش جرقه است، لذا در اطراف محل جوشکاری نباید مواد قابل اشتعال نگهداری شود.

جدول مواد لازم

ردیف	نام	مشخصات	تعداد	ملاحظات
۱	سیم جوش مسوار	GI - GII	—	$\emptyset = 2$
۲	گاز اکسیژن با فشار	2-3 bar	—	از خط لوله یا دستگاه
۳	گاز استیلن با فشار	0.5-1.5 bar	—	از خط لوله یا دستگاه
۴	قطعات کار	st37	—	مطابق نقشه

زمان: ۰۱ ساعت



شکل ۲-۱۴۲

۲-۲-۲- دستور العمل جوشکاری زاویه‌ی داخلی  
ورق‌های فولادی در حالت عمودی با روش پیش‌دستی  
ابزار و وسایل اینمی را از انبار تحویل بگیرید و با رعایت  
کلیه‌ی نکات اینمی مراحل کار را به ترتیب انجام دهید.

۱- از ورق‌های فولادی ساختمانی (st37) روغنی دو  
قطعه به ابعاد  $۲۰\times ۴۰$  میلی‌متر، مطابق شکل ۲-۱۴۲، آماده  
کنید.



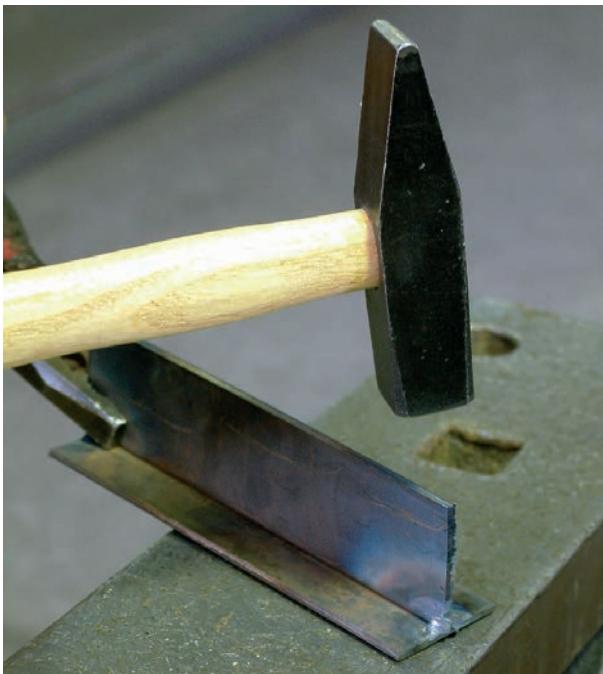
شکل ۲-۱۴۳

۲- قطعات را مانند شکل بر روی هم قرار دهید و قطعه‌ی  
بالایی را به وسیله‌ی نگهدارنده‌ی ساده ثابت کنید (شکل ۲-۱۴۳).



شکل ۲-۱۴۴

۳- سرمشعل مناسب را نسبت به قطعه کار با مراجعه به  
جدول شماره ۱ صفحه ۳۱ انتخاب نموده، بر روی مشعل سوار  
کنید و شعله‌ی خنثی را تنظیم نمایید. سپس ابتدا و انتهای  
قطعه‌های کار را به هم خال‌جوش بزنید (شکل ۲-۱۴۴).



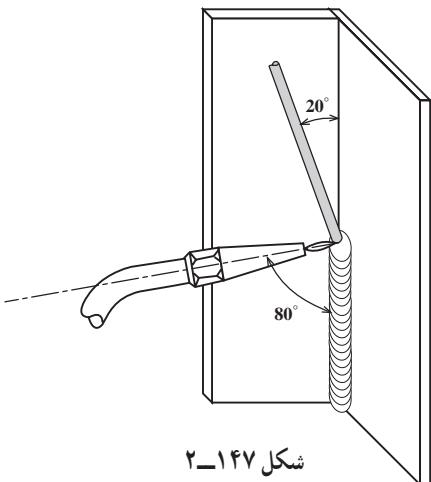
۴- به کمک چکش و سندان دو لبه را جفت نماید تا بین  
دو قطعه فاصله‌ای نباشد (شکل ۲-۱۴۵).

شکل ۲-۱۴۵



۵- قطعه کار را مطابق شکل ۲-۱۴۶ درون گیره طوری  
عمودی قرار دهید که بالاترین نقطه‌ی قطعه در مقابل صورت  
شما قرار گرفته باشد.

شکل ۲-۱۴۶



شکل ۲\_۱۴۷

۶- از طرف پایین به بالا شروع به جوشکاری نماید (شکل ۲\_۱۴۷). در ابتدا مشعل را به طور قائم نگه دارید تا حوضچه‌ی مذاب تشکیل شود. پس از تشکیل حوضچه سیم جوش را از بالا وارد حوضچه کنید.



شکل ۲\_۱۴۸

مطابق شکل ۲\_۱۴۸ زاویه‌ی مشعل و سیم مطابق تمرینات عمودی است، ولی توجه داشته باشید که مشعل و سیم جوش در صفحه‌ی نیمساز زاویه‌ی دو قطعه قرار داشته باشد.



شکل ۲\_۱۴۹

۷- با توجه به زاویه‌ی نشان داده شده در شکل ۲\_۱۴۹ لبه‌های کار را ذوب کرده و سیم جوش را به طور مرتب وارد حوضچه‌ی مذاب کنید تا اتصال با گرده‌ی مناسب ایجاد شود.



شکل ۲-۱۵۰

۸- جوشکاری را تا انتهای درز جوش ادامه دهید. در انتهای کار کمی مکث نموده و با ذوب سیم جوش اضافی چاله جوش را پر کنید.

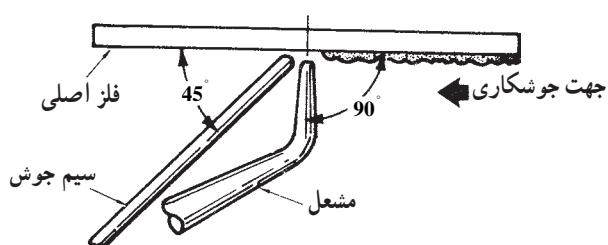
۹- قطعه را از گیره باز کرده و با برس سیمی اکسیدهای قطعه را پاک نمایید(شکل ۲-۱۵۰).



شکل ۲-۱۵۱

۱۰- قطعه را بازبینی کرده و از کیفیت جوش اطمینان حاصل نمایید(شکل ۲-۱۵۱). توجه به پهنهای جوش، یکنواختی گرده جوش، مساوی بودن دو ساق جوش و عدم وجود بریدگی در کتارهای جوش باید مدنظر قرار گیرد.

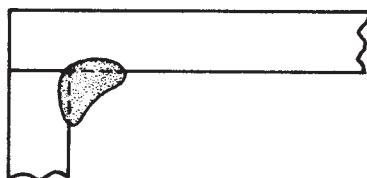
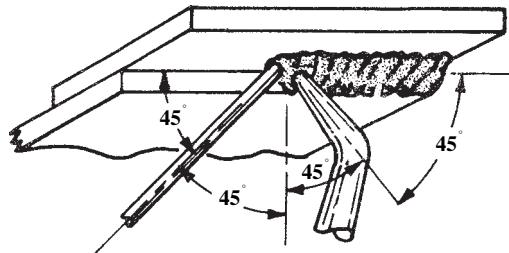
۱۱- ابزار و وسایل را جمع آوری و میز کار و محل جوشکاری را تمیز کنید و در صورت لزوم وسایل را به انبار تحويل دهید.



شکل ۲-۱۵۲

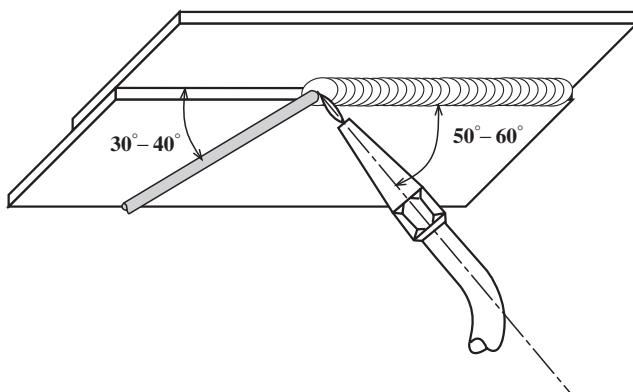
۲-۲۳- اصول جوشکاری سقفی (پیش دستی)

جوشکاری سقفی از جوشکاری عمودی کمی مشکل تر است و به مهارت بیشتری احتیاج دارد. در این روش فشار شعله باعث می شود که بر نیروی جاذبه‌ی زمین غالب شویم و مذاب ریزش نکند. شکل ۲-۱۵۲ زاویه‌ی سیم جوش را  $90^{\circ}$  نشان داده است. این زاویه بین  $45^{\circ}$  و  $90^{\circ}$  در نوسان است. وقتی زاویه‌ی مشعل با کار  $45^{\circ}$  باشد قسمت جلو کار گرم می شود ولی با زاویه‌ی  $90^{\circ}$  مشعل گرما متمرکز می شود و با شعله‌ی ضعیف‌تر امکان جوشکاری با نفوذ کافی فراهم می گردد.



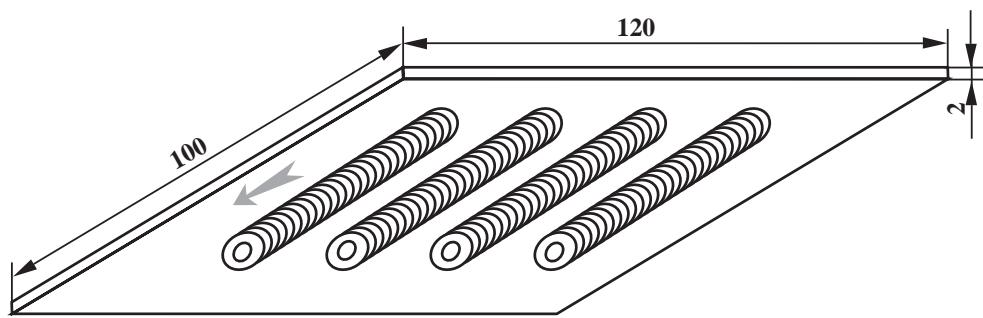
شکل ۲-۱۵۳

جوشکاری سقفی ممکن است در گوشه‌ی داخلی شکل ۲-۱۵۳ یک اتصال یا به صورت لبرولب اجرا شود که گردد جوش ماهیچه‌ای است. در این حالت زاویه‌ی مشعل  $45^\circ$  خواهد بود.



شکل ۲-۱۵۴

در صورتی که حوضچه‌ی مذاب بزرگ شود شعله را به طرف راست یا چپ گرده جوش گوشه‌ها نوسان می‌دهیم و از تمرکز حرارت در یک نقطه جلوگیری می‌کنیم (شکل ۲-۱۵۴).



مشخصات قطعه کار	شماره	ورق روغنی یا سیاه			
ملاحظات	اندازه‌ی قطعه	تعداد جنس	st37	120×100×2	
شماره‌ی نقشه: ۲-۲۱	مقیاس ۱:۱	نام قطعه کار: خط جوش سقفی (بالای سر) (بیش دستی)			
مدت: ۱۲ ساعت	تولرانس خشن	هدف‌های آموزشی: تمرین گرده جوش سقفی			

## تجهیزات و وسایل ایمنی جهت اجرای دستورالعمل ۲-۲۱

جدول وسایل ایمنی

ردیف	نام	مشخصات	تعداد
۱	لباس کار	اندازه‌ی بدن	یک دست
۲	کفسن ایمنی	اندازه‌ی پا	یک جفت
۳	عینک جوشکاری	استاندارد	یک عدد
۴	پیش‌بند	چرمی	یک عدد
۵	دستکش	چرمی	یک جفت
۶	کلاه ساده	نخی - کتانی	یک عدد

جدول وسایل کار

ردیف	نام	مشخصات	تعداد
۱	دستگاه جوش گاز	کامل	یک دستگاه
۲	سرمشعل شماره‌ی ۲-۴	استاندارد	یک عدد
۳	برس سیمی	باسیم فولادی	یک عدد
۴	سوزن سرمشعل	استاندارد	یک عدد
۵	انبر قطعه‌گیر	کوچک	یک عدد
۶	فندک جوشکاری	استاندارد	یک عدد
۷	میز کار	مخصوص جوش گاز	یک عدد
۸	چکش و سنبه‌نشان	معمولی	هر کدام یک عدد
۹	وسایل خط‌کشی	استاندارد	هر کدام یک عدد

### نکات ایمنی و حفاظتی

- در جوشکاری سقفی پاشش ذرات مذاب زیاد است. با وسایل ایمنی فردی کامل جوشکاری کنید.
- توجه داشته باشید که در اطراف محل جوشکاری مواد آتش‌زا وجود نداشته باشد.
- در محل کار شیلنگ‌های اضافی در جای مناسب قرار گیرد تا به آن‌ها آسیب نرسد.

جدول مواد لازم

ردیف	نام	مشخصات	تعداد	ملاحظات
۱	سیم جوش مسوار	GI – GII	—	$\varnothing = 2$
۲	گاز اکسیژن با فشار	2-3 bar	—	از خط لوله یا دستگاه
۳	گاز استیلن با فشار	0.5-1.5 bar	—	از خط لوله یا دستگاه
۴	قطعات کار	st37	—	مطابق نقشه

## ۲-۲۴- دستور العمل ایجاد گرده جوش بر روی ورق

فولادی در حالت بالای سر به روش پیش دستی

ابزار و وسایل لازم را از انبار تحویل گرفته و با توجه به

نکات اینمی کارهای زیر را به ترتیب انجام دهید.

۱- قطعه کار را به ابعاد  $120 \times 100$  میلی متر آماده

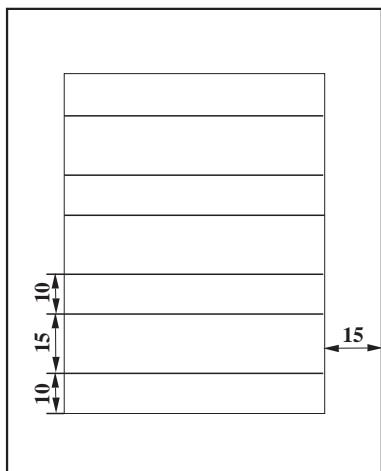
نمایید.

۲- سطح قطعه کار را با برس زدن از وجود آلدگی پاک

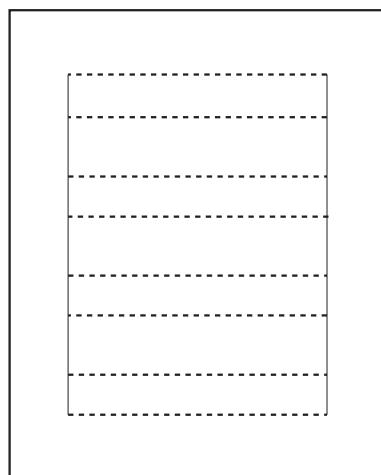
کنید.

۳- به فاصله‌ی  $1/5 \text{ cm}$  از لبه‌ی قطعه، قادری بر روی

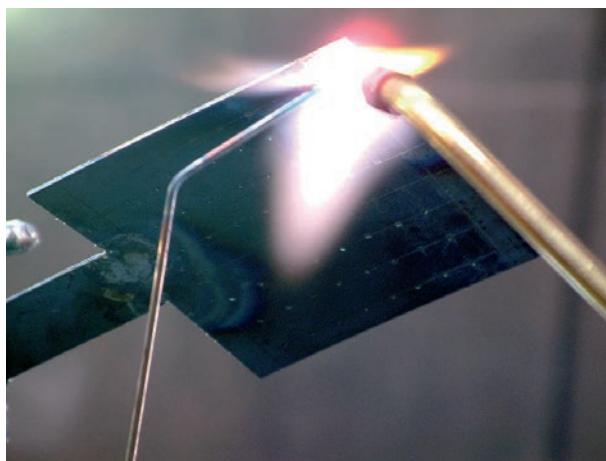
آن رسم کنید. سپس داخل کادر را مطابق با شکل ۲-۱۵۵ خط کشی نمایید.



شکل ۲-۱۵۵



شکل ۲-۱۵۶



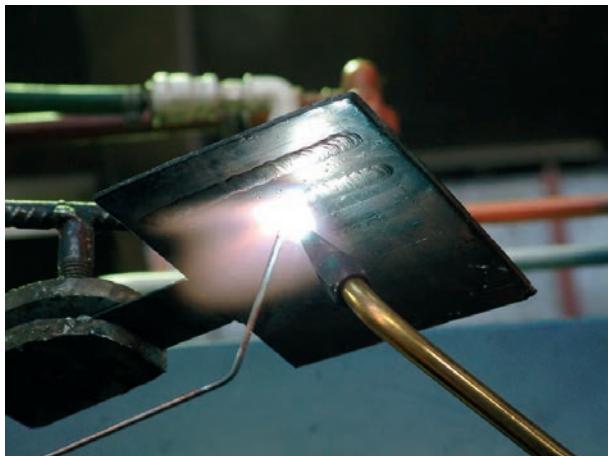
شکل ۲-۱۵۷

۴- به وسیله‌ی سنبه‌نشان بر روی خطوطی که به فاصله‌ی

$1 \text{ cm}$  از هم قرار دارند نشانه‌هایی ایجاد کنید(شکل ۲-۱۵۶).

۵- به وسیله‌ی گیره‌ی مخصوص یا خال جوش قطعه را

در وضعیت بالای سر ثابت کنید(شکل ۲-۱۵۷).



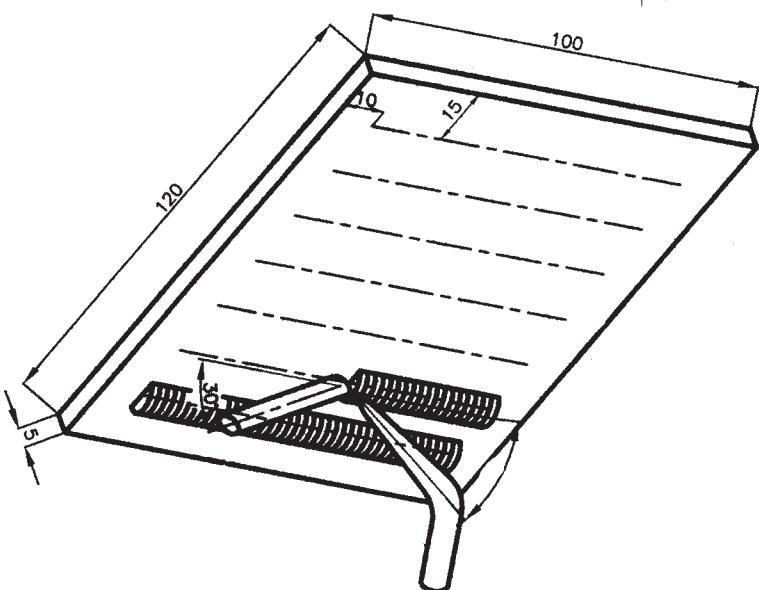
شکل ۲-۱۵۸

۶- با استفاده از جدول شماره‌ی ۱ صفحه‌ی ۳۱ سرمشعل مناسب را بر روی مشعل نصب و آن را با استفاده از سوزن مخصوص تمیز نمایید. سپس بهوسیله‌ی فندک شعله را روشن کنید و آن را در حالت خنثی برقرار کنید.

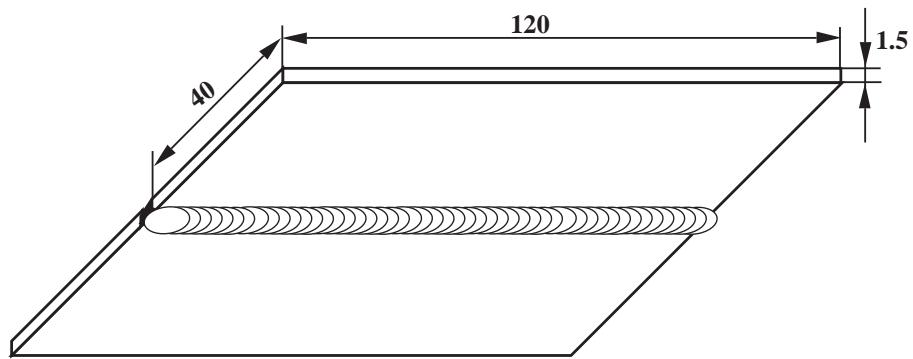
۷- بین دو خط به فاصله‌ی ۱cm از هم را، به روش پیش‌دستی، مطابق با شکل ۲-۱۵۸ جوشکاری کنید.

در این حالت زاویه‌ی سیم جوش و قطعه کار  $30^\circ$ ، زاویه‌ی مشعل و قطعه کار  $60^\circ - 90^\circ$  و زاویه‌ی بین سیم جوش و مشعل متغیر است. مطابق شکل ۲-۱۵۹ حوضچه‌ی مذاب باید کوچک باشد و سعی شود در کناره‌ها کمی مکث شود تا حوضچه سردتر شود و از ریزش و بریدگی کناره‌ها جلوگیری شود.

۸- در پایان شعله را خاموش کنید، وسایل و ابزار را جمع آوری کنید و پس از تمیز کردن محل کار در صورت لزوم ابزار و وسایل را به انبار تحويل دهید.



شکل ۲-۱۵۹



شماره	مشخصات قطعه کار	اندازهای قطعه	تعداد جنس	ملاحظات	<b>120 × 40 × 1.5</b>	st37	2	ورق سیاه یا روغنی
شماره‌ی نقشه: ۲_۲۲	نام قطعه کار: لب به لب سقفی (پیش‌دستی)							مقیاس
مدت: ۱۲ ساعت	هدف‌های آموزشی: تمرین آموزش جوش سقفی پیش‌دستی							تولرانس خشن

## تجهیزات و وسایل ایمنی جهت اجرای دستورالعمل ۲-۲۲

جدول وسایل ایمنی

ردیف	نام	مشخصات	تعداد
۱	لباس کار	اندازه‌ی بدن	یک دست
۲	کفش ایمنی	اندازه‌ی پا	یک جفت
۳	عینک جوشکاری	استاندارد	یک عدد
۴	پیش‌بند	چرمی	یک عدد
۵	دستکش	چرمی	یک جفت
۶	کلاه ساده	نخی - کتانی	یک عدد

جدول وسایل کار

ردیف	نام	مشخصات	تعداد
۱	دستگاه جوش گاز	کامل	یک دستگاه
۲	سرمشعل شماره‌ی ۲-۴	استاندارد	یک عدد
۳	برس سیمی	با سیم فولادی	یک عدد
۴	سوزن سرمشعل	استاندارد	یک عدد
۵	انبر قطعه‌گیر	کوچک	یک عدد
۶	فنک جوشکاری	استاندارد	یک عدد
۷	میز کار	مخصوص جوش گاز	یک عدد
۸	سیم خمیده	$\emptyset = 2$	یک عدد

### نکات ایمنی و حفاظتی

۱- لباس کاری محافظه و مقاوم در برابر آتش پوشید که آستین آن بلند باشد و ضمناً چرب و مرطوب نباشد.

۲- محل کار را تمیز و ایمن کنید (لغزنه نباشد) و وسایلی را که امکان برخورد با جوشکار دارد از محل دور کنید.

۳- محل جوشکاری دارای تهويه‌ی مناسب باشد.

۴- هرگز جوشکاری یا برشکاری در محل محبوس و بدون تهويه انجام نشود.

جدول مواد لازم

ردیف	نام	مشخصات	تعداد	ملاحظات
۱	سیم جوش مسوار	GI - GII		$\emptyset = 2$
۲	گاز اکسیژن با فشار	2-3 bar	—	از خط لوله یا دستگاه
۳	گاز استیلن با فشار	0.5-1.5 bar	—	از خط لوله یا دستگاه
۴	قطعات کار	st37	—	مطابق نقشه

زمان: ۱۲ ساعت

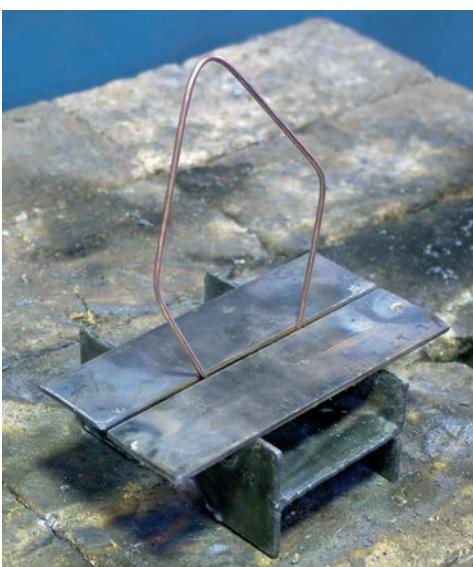
۲-۲۵- دستور العمل جوشکاری لب به لب ورق های فولادی در حالت سقفی با روش پیش دستی ابزار و وسایل اینمی را از انبار تحویل بگیرید و با رعایت نکات اینمی مراحل کار را به ترتیب انجام دهید.

۱- از ورق های فولادی ساختمانی (st37) روغنی دو قطعه به ابعاد  $۲ \times ۴۰ \times ۱۲۰$  میلی متر، مطابق شکل ۲-۱۶۰، آماده کنید.



۲-۱۶۰

۲- با استفاده از سیم جوش خمیده، مطابق شکل ۲-۱۶۱، فاصله‌ی قطعات را تنظیم نمایید. فاصله‌ی قطعات به اندازه‌ی قطر سیم جوش خواهد بود.



۲-۱۶۱

۳- سرمشعل مناسب نسبت به قطعه کار را، با مراجعه به جدول شماره ۲-۱، انتخاب نموده و بر روی مشعل سوار نمایید و شعله‌ی خنثی را ایجاد و تنظیم کنید. ابتدا و انتهای قطعات را خال جوش بزنید (شکل ۲-۱۶۲).



۲-۱۶۲



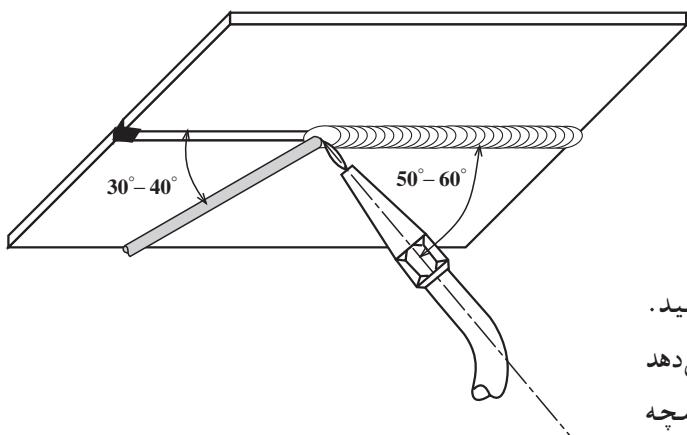
شکل ۲-۱۶۳

### نکته‌ی مهم

موقع زدن خال جوش انتهایی توجه داشته باشد که فاصله‌ی دو قطعه و هم‌سطح بودن قطعات درست باشد.

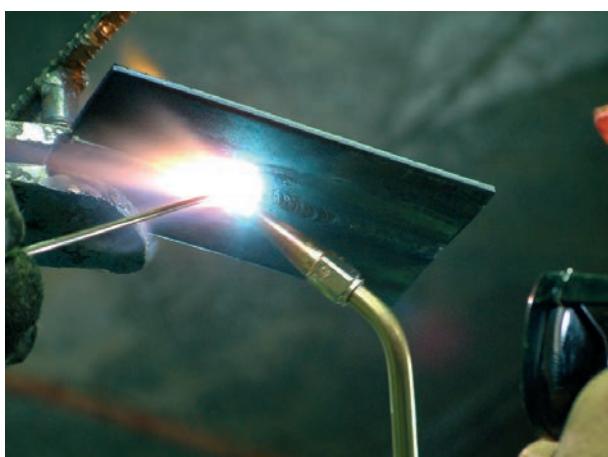
۴- قطعه را به وسیله‌ی گیره، مطابق شکل ۲-۱۶۳، در حالت سقفی قرار دهید.

نحوه‌ی بستن قطعه به گیره

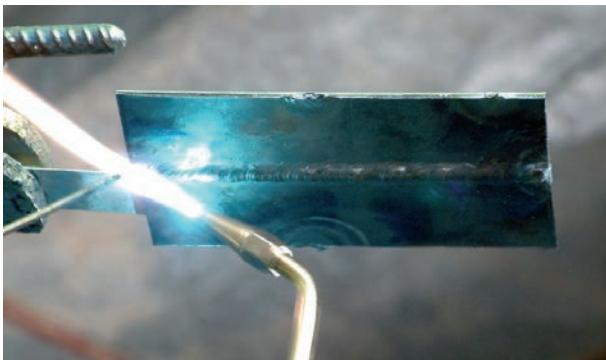


شکل ۲-۱۶۴

۵- از سمت راست به چپ شروع به جوشکاری کنید. در ابتدای جوشکاری مشعل با قطعه زاویه‌ی  $90^{\circ}$  تشکیل می‌دهد تا حوضچه‌ی مذاب تشکیل شود. پس از تشکیل حوضچه سیم‌جوش به حوضچه اضافه شود و زاویه از  $90^{\circ}$  به  $60^{\circ}$ - $50^{\circ}$  درجه تغییر یابد (شکل ۲-۱۶۴). در این تمرین باید سیم‌جوش با سرمشعل زاویه‌ی  $90^{\circ}$  و سیم‌جوش با سطح کار زاویه‌ی  $40^{\circ}$  داشته باشد و در طول جوشکاری این زاویه ثابت بماند (شکل ۲-۱۶۵).



شکل ۲-۱۶۵



۲\_۱۶۶

۶- جوشکاری را تا انتهای درز جوش ادامه دهید؛ در انتهای کار کمی مکث نماید و سیم جوش بیشتری ذوب کنید تا چاله جوش به وجود نیاید (شکل ۲\_۱۶۶).



۲\_۱۶۷

۷- قطعه را از گیره باز کرده و با بررس سیمی اکسیدهای سطحی را پاک کنید (شکل ۲\_۱۶۷).



۲\_۱۶۸

۸- جوش را مورد ارزیابی قرار دهید و از کیفیت آن به شرح زیر اطمینان حاصل کنید.

۱- نداشتن رینش جوش (undercut)

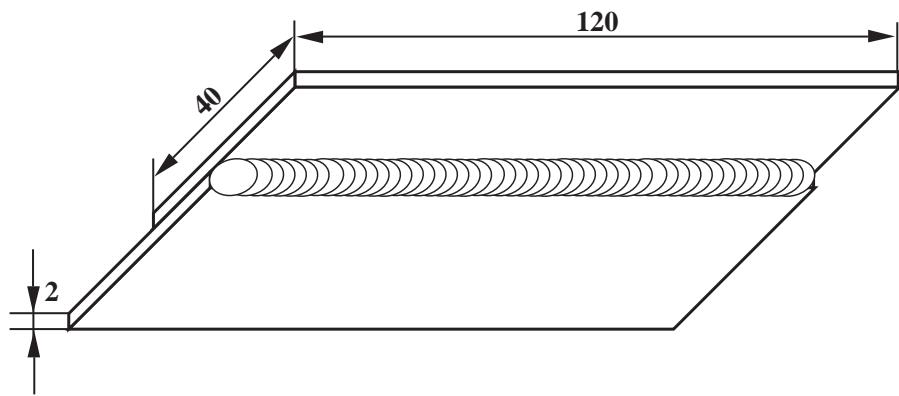
۲- یکنواخت بودن مهره‌های جوش در طول خط جوش

۳- برجستگی گرده جوش در سطح کار بین ۲-۳ میلی متر

(شکل ۲\_۱۶۸).

۹- وسایل را جمع کنید و در جای خود قرار دهید،

سپس میز کار و محل کار را تمیز نمایید و در صورت لزوم وسایل را به انبار تحویل دهید.



شماره	مشخصات قطعه کار	ورق سیاه یا روغنی	
	اندازه‌ی قطعه	120 × 40 × 1.5	st37
	ملاحظات	2	
شماره‌ی نقشه: ۲-۲۳	نام قطعه کار: لب روی هم سقفی (پیش‌دستی)	مقیاس	
مدت: ۱۲ ساعت	هدف‌های آموزشی: تمرین آموزش لب روی هم سقفی پیش‌دستی	تولرانس خشن	

## تجهیزات و وسایل ایمنی جهت اجرای دستورالعمل ۲-۲۳

### نکات ایمنی و حفاظتی

**جدول وسایل ایمنی**

ردیف	نام	مشخصات	تعداد
۱	لباس کار	اندازه‌ی بدن	یک دست
۲	کفس ایمنی	اندازه‌ی پا	یک جفت
۳	عینک جوشکاری	استاندارد	یک عدد
۴	پیش‌بند	چرمی	یک عدد
۵	دستکش	چرمی	یک جفت
۶	کلاه ساده	نخی - کتانی	یک عدد

**جدول وسایل کار**

ردیف	نام	مشخصات	تعداد
۱	دستگاه جوش گاز	کامل	یک دستگاه
۲	سرمشعل شماره‌ی ۲-۴	استاندارد	یک عدد
۳	برس سیمی	با سیم فولادی	یک عدد
۴	سوزن سرمشعل	استاندارد	یک عدد
۵	انبر قطعه‌گیر	کوچک	یک عدد
۶	فنک جوشکاری	استاندارد	یک عدد
۷	میز کار	مخصوص جوش گاز	یک عدد
۸	چکش معمولی	۳۰۰ گرمی	یک عدد

- ۱- در موقع تعویض کپسول‌های گاز، برای باز کردن و بستن رگولاتور، از آچار مناسب استفاده کنید.
- ۲- شیلنگ‌ها را از نظر ترک و نشتی کنترل کنید.
- ۳- اتصالات را از نظر نشتی گاز با آب صابون کنترل کنید.
- ۴- سرمشعل را با دست به سیم مشعل محکم کنید.

**جدول مواد لازم**

ردیف	نام	مشخصات	تعداد	ملاحظات
۱	سیم جوش مسوار	GI - GII	—	$\emptyset = 2$
۲	گاز اکسیژن با فشار	2-3 bar	—	از خط لوله یا دستگاه
۳	گاز استیلن با فشار	0.5-1.5 bar	—	از خط لوله یا دستگاه
۴	قطعات کار	st37	—	مطابق نقشه

زمان: ۱۲ ساعت



شکل ۲-۱۶۹

۲-۲۶- دستور العمل جوشکاری لب روی هم ورق های فولادی در حالت سقفی با روش پیش دستی ابزار و وسایل کار را از انبار تحویل بگیرید و با رعایت کلیه نکات ایمنی مراحل کار را به ترتیب انجام دهید.

۱- از ورق های فولادی ساختمانی (st37) روغنی دو قطعه به ابعاد  $۲ \times ۴۰ \times ۱۲۰$  میلی متر، مطابق شکل ۲-۱۶۹، آماده نمایید.



شکل ۲-۱۷۰

۲- قطعات کار را به اندازه های ۲ تا ۳ برابر ضخامت ورق که در این تمرین ۶ تا ۹ میلی متر می باشد، مطابق شکل ۲-۱۷۰، بر روی هم قرار دهید.



شکل ۲-۱۷۱

۳- سرمشعل مناسب نسبت به قطعه کار را، با مراجعه به جدول شماره ۱ صفحه ۳۱، انتخاب نموده و بر روی مشعل سوار نمایید و شعله هی خنثی تنظیم نمایید، سپس ابتدا و انتهای کار را خال جوش بزنید. برای نگهداری قطعات و ثابت بودن آن موقع خال جوش زدن از قطعه های فولادی مناسب، مطابق شکل ۲-۱۷۱، استفاده کنید.



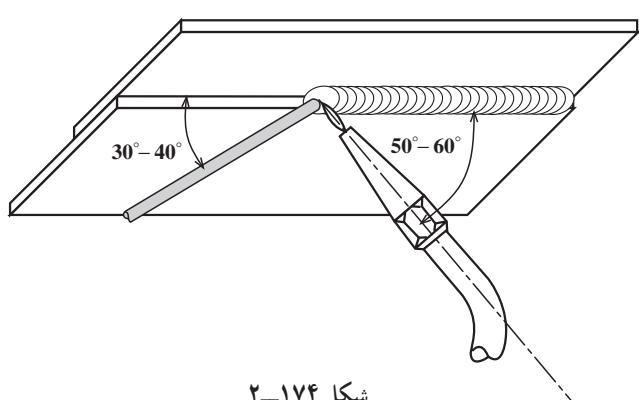
۲-۱۷۲

۴- به کمک چکش و سندان دو لبه را جفت نمایید تا  
فاصله‌ای بین دو لبه وجود نداشته باشد (شکل ۲-۱۷۲).



۲-۱۷۳

۵- قطعه کار را مطابق شکل ۲-۱۷۳ درون گیره به حالت  
سفاقی محکم کنید.



۲-۱۷۴

۶- از سمت راست به چپ شروع به جوشکاری کنید. در  
شروع کار، باید زاویه‌ی مشعل با قطعه کار  $90^\circ$  درجه باشد، اما پس  
از تشکیل حوضچه‌ی مذاب زاویه‌ی مشعل را به  $60^\circ - 50^\circ$  تغییر  
دهید و سیم جوش را به حوضچه اضافه نمایید و توجه داشته  
باشید که زاویه‌ی سیم جوش با قطعه کار  $40^\circ - 30^\circ$  درجه باشد و  
زاویه‌ی بین قطعه کار با سیم جوش  $80^\circ - 90^\circ$  درجه باشد و در طول  
جوشکاری ثابت بماند(شکل ۲-۱۷۴).



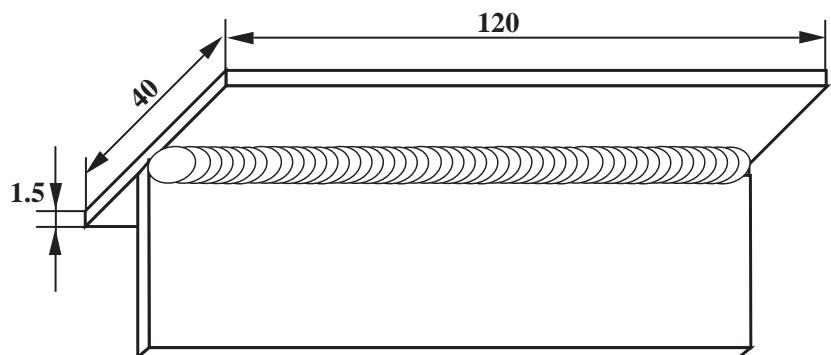
شکل ۲-۱۷۵

۷- قطعه کار را از گیره باز کنید و با برس سیمی اکسیدهای آن را پاک نمایید (شکل ۲-۱۷۵).



شکل ۲-۱۷۶

۸- قطعه کار را مورد بررسی قرار دهید و از نداشتن عیوب زیر در آن مطمئن شوید (شکل ۲-۱۷۶).  
 - گرده جوش باید لبه‌ی قطعه‌ی بالایی را پوشش دهد.  
 - گرده‌های جوش باید یکسان باشد.  
 - پهنای گرده جوش در تمام طول یک اندازه باشد.  
 - بریدگی در کناره‌ی جوش وجود نداشته باشد.  
 - بیش از اندازه کاو یا کوز نباشد.  
 ۹- وسایل را جمع‌آوری کنید، میز کار و محل کار را تمیز کنید و در صورت لزوم وسایل را به انبار تحویل دهید.



شماره	مشخصات قطعه کار	ورق سیاه یا روغنی
شماره	مشخصات قطعه کار	ورق سیاه یا روغنی
مقدار ۱:۱	نام قطعه کار: سه پری سقفی (پیش دستی)	مشخصات قطعه کار
شماره ۲-۲۴	اندازه هی قطعه	120×40×1.5
مدت: ۱۲ ساعت	جنس	st37
	تعداد	2
	ملاحظات	

## تجهیزات و وسایل ایمنی جهت اجرای اجرای دستورالعمل ۲-۲۴

### نکات ایمنی و حفاظتی

جدول وسایل ایمنی

ردیف	نام	مشخصات	تعداد
۱	لباس کار	اندازه‌ی بدن	یک دست
۲	کفش ایمنی پا	اندازه‌ی پا	یک جفت
۳	عینک جوشکاری	استاندارد	یک عدد
۴	پیش‌بند	چرمی	یک عدد
۵	دستکش	چرمی	یک جفت
۶	کلاه ساده	نخی - کتانی	یک عدد
۷	مقنعه	نخی - کتانی	یک عدد

جدول وسایل کار

ردیف	نام	مشخصات	تعداد
۱	دستگاه جوش گاز	کامل	یک دستگاه
۲	سرمشعل شماره‌ی ۲-۴	استاندارد	یک عدد
۳	برس سیمی	با سیم فولادی	یک عدد
۴	سوزن سرمشعل	استاندارد	یک عدد
۵	انبر قطعه‌گیر	کوچک	یک عدد
۶	فنک جوشکاری	استاندارد	یک عدد
۷	میز کار	مخصوص جوش گاز	یک عدد
۸	نگهدارنده	تسمه‌ی شکاف‌دار	یک عدد
۹	قطعات کار	چکش معمولی ۳۰۰ گرمی	یک عدد

۱- موقع جوشکاری سقفی  
(بالای سر) سرو گردن خود را با حفاظ پارچه‌ای مخصوص جوشکاری بپوشانید.

۲- در مورد آتش‌سوزی وجود مواد مشتعل شونده در اطراف محل جوشکاری بازرسی نمایید.

۳- توجه داشته باشید که سرمشعل جوشکاری خیلی به کار تزدیک نشود چون باعث پرت شدن مذاب به اطراف می‌شود.

۴- محل جوشکاری حداقل ۵ متر از سیلندرهای گاز فاصله داشته باشد.

جدول مواد لازم

ردیف	نام	مشخصات	تعداد	ملاحظات
۱	سیم جوش مسوار	GI - GII	—	$\varnothing = 2$
۲	گاز اکسیژن با فشار	2-3 bar	—	از خط لوله یا دستگاه
۳	گاز استیلن با فشار	0.5-1.5 bar	—	از خط لوله یا دستگاه
۴	قطعات کار	st37	—	مطابق نقشه

زمان: ۱۲ ساعت



(الف)



(ب)

۲\_۱۷۷

۲\_۲۷- دستورالعمل جوشکاری زاویه‌ی داخلی ورق‌های فولادی در حالت سقفی با روش پیش‌دستی ابزار و وسایل اینمی را از انبار تحویل بگیرید و با رعایت دستورات اینمی به طور کامل مراحل زیر را به ترتیب انجام دهید.  
۱- از ورق‌های فولاد ساختمانی (st37) دو قطعه به ابعاد  $۱۲۰ \times ۴۰ \times ۱۲۰$  میلی‌متر، مطابق شکل ۲\_۱۷۷- الف، آماده نمایید.

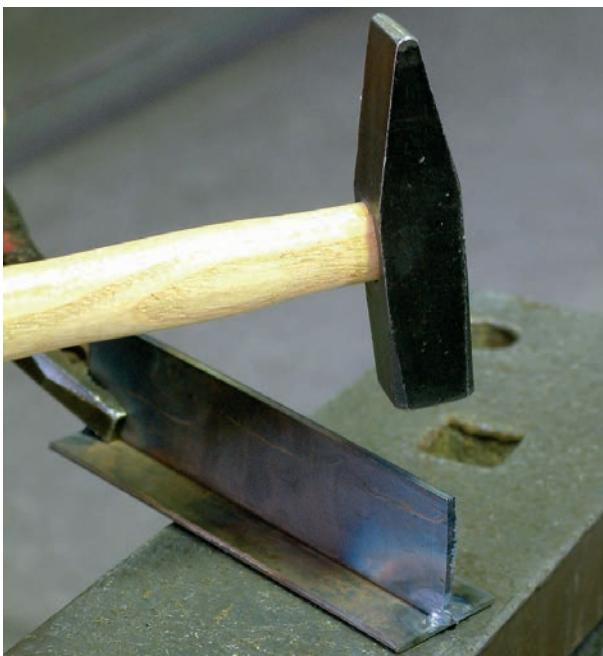
۲- قطعه‌های کار را مانند شکل ۲\_۱۷۷- ب به وسیله‌ی نگهدارنده‌ی سسمه‌ای شکاف‌دار به صورت عمود بر هم نگهدارید.



۲\_۱۷۸

۳- سرمشعل مناسب نسبت به قطعه کار را، با توجه به جدول شماره ۲\_۱ انتخاب کنید و آن را بر روی مشعل با دست بیندید.

۴- شعله‌ی خنثای مناسب را تنظیم کنید و ابتدا و انتهای اتصال را مطابق شکل ۲\_۱۷۸ خال جوش بزنید.



(الف)

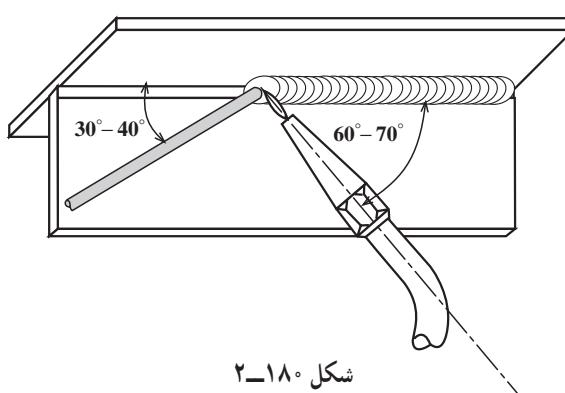


(ب)

شکل ۲-۱۷۹

۵- با چکش و سندان، فاصله‌ی قطعات را از بین بیرید (شکل ۲-۱۷۹-الف) و با گونیا زاویه‌ی  $90^\circ$  بین دو قطعه را کنترل کنید.

۶- مطابق شکل ۲-۱۷۹-ب قطعه را به وسیله‌ی گیره در وضعیت سقفی محکم کنید به نحوی که قطعه‌های کار در مقابل سر شما قرار داشته باشد.



شکل ۲-۱۸۰

۷- از سمت راست به چپ شروع به جوشکاری نمایید. در ابتدا زاویه‌ی بین مشعل و قطعه کار در حدود  $80^\circ$  باشد تا حوضچه‌ی مذاب تشکیل شود، اما پس از به وجود آمدن حوضچه زاویه‌ی مشعل با کار را به  $60^\circ$  -  $70^\circ$  تقلیل دهید و سیم جوش را به حوضچه‌ی مذاب اضافه کنید. زاویه‌ی سیم با کار باید در حدود  $40^\circ$  -  $30^\circ$  باشد و زاویه‌ی بین مشعل و سیم جوش را نیز تقریباً  $90^\circ$  تنظیم کنید (شکل ۲-۱۸۰).



شکل ۲-۱۸۱

۸- جوشکاری را تا انتهای درز ادامه دهید. برای پرشدن چاله جوش در انتهای درز کمی مکث کنید و با ذوب سیم جوش چاله جوش را پر کنید(شکل ۲-۱۸۱).



شکل ۲-۱۸۲

۹- قطعه را از گیره باز کنید و آن را با برس سیمی تمیز نمایید(شکل ۲-۱۸۲).



شکل ۲-۱۸۳

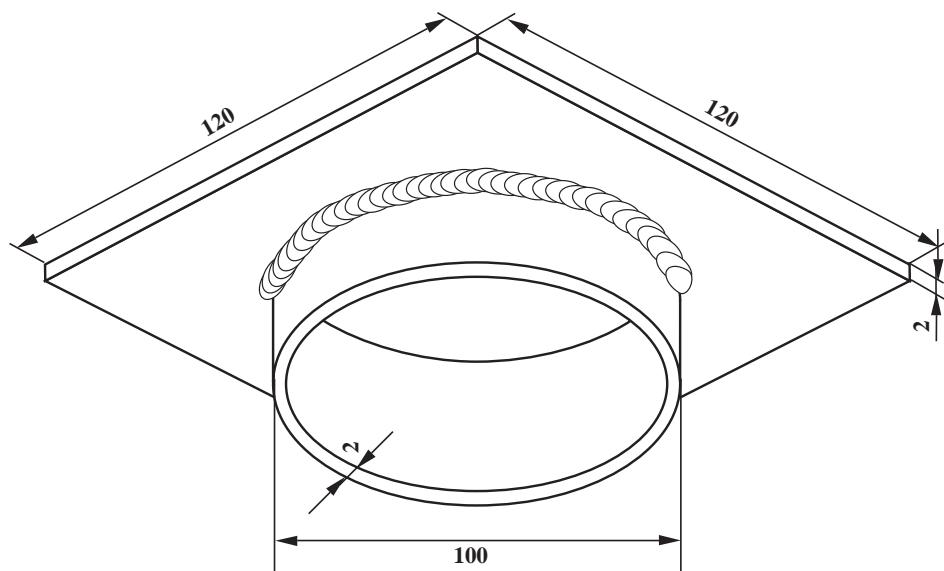
۱۰- قطعه را بازبینی کرده و از کیفیت جوش، به شرح زیر، اطمینان حاصل نمایید(شکل ۲-۱۸۳).

- ساق جوش در دو طرف ماهیچه‌ی جوش به یک اندازه باشد.

- در کناره‌های جوش بریدگی (undercut) وجود نداشته باشد.

- گرده جوش بیش از اندازه کاو یا کوز نباشد.

۱۱- وسایل را مرتب کرده سر جای خود قرار دهید و محل کار و میز کار را تمیز نمایید و در صورت لزوم وسایل را به انبار تحویل دهید.



شمارهی نقشه: ۲-۲۵	نام قطعه کار: فلانچ به روش بالای سر مقیاس ۱:۱
	ورق سیاه یا روغنی
مشخصات قطعه کار	شماره
مشخصات قطعه کار	لوله جداره نازک
جنس	ویرانی
تعداد	st37
اندازهی قطعه	120x120x2
ملاحظات	Ø100x2

## تجهیزات و وسایل ایمنی جهت اجرای دستورالعمل ۲۵

### نکات ایمنی و حفاظتی

جدول وسایل ایمنی

ردیف	نام	مشخصات	تعداد
۱	لباس کار	اندازه‌ی بدن	یک دست
۲	کفش ایمنی	اندازه‌ی پا	یک جفت
۳	عینک جوشکاری	استاندارد	یک عدد
۴	پیش‌بند	چرمی	یک عدد
۵	دستکش	چرمی	یک جفت
۶	کلاه ساده	نخی - کتانی	یک عدد

جدول وسایل کار

ردیف	نام	مشخصات	تعداد
۱	دستگاه جوش گاز	کامل	یک دستگاه
۲	سرمشعل شماره‌ی ۲-۴	استاندارد	یک عدد
۳	برس سیمی	با سیم فولادی	یک عدد
۴	سوزن سرمشعل	استاندارد	یک عدد
۵	انبر قطعه‌گیر	کوچک	یک عدد
۶	فندک جوشکاری	استاندارد	یک عدد
۷	میز کار	مخصوص جوش گاز	یک عدد

- موقع جوشکاری‌های بالای سر باید مواظب باشید و سر و صورت خود را به کار تزدیک نکنید.
- یقه‌ی لباس کارتان حتماً بسته باشد و از پوشیدن شلوار پاکتی خودداری کنید.
- دستکش باید سر آستین لباس شما را نیز پوشش دهد تا ذرات مذاب به بدن شما صدمه نرساند.

جدول مواد لازم

ردیف	نام	مشخصات	تعداد	ملاحظات
۱	سیم جوش مسوار	GI - GII	—	$\varnothing = 2$
۲	گاز اکسیژن با فشار	2-3 bar	—	از خط لوله یا دستگاه
۳	گاز استیلن با فشار	0.5-1.5 bar	—	از خط لوله یا دستگاه
۴	قطعات کار	st37	—	مطابق نقشه



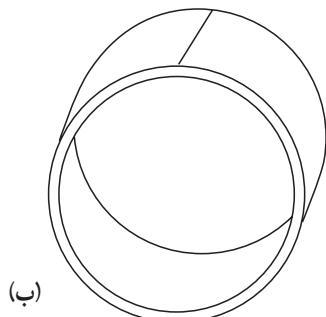
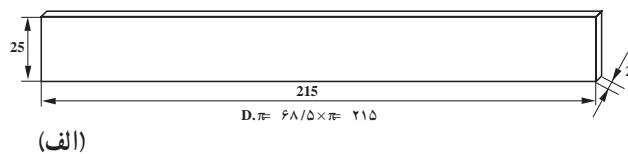
شکل ۲-۱۸۴

۲-۲۸- دستورالعمل جوشکاری لوله به ورق  
(فلانچ) در حالت بالای سر با روش پیش‌دستی

ابزار و وسایل کار را از انبار تحویل گرفته و با رعایت  
کلیه نکات اینمی مراحل زیر را به ترتیب انجام دهید.

۱- یک ورق فولاد معمولی روغنی به ابعاد

$۱۲۰ \times ۱۲۰$  میلی‌متر و یک لوله درزدار جدار نازک به قطر  
۱۰۰ و ارتفاع ۲۵ میلی‌متر، مطابق شکل ۲-۱۸۴، آماده کنید.



شکل ۲-۱۸۵

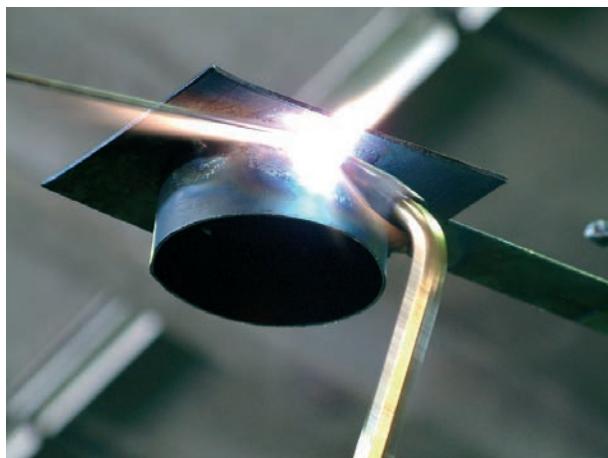
۲- در صورت موجود نبودن لوله می‌توانید از ورق روغنی  
به ضخامت ۲ mm تسممه‌هایی به طول (  $\pi$  ) یا  
 $۳۱۴ = \frac{1}{14} \times ۱۰۰ \times ۳$  و به عرض ۲۵ میلی‌متر با گیوتین ببرید  
(شکل ۲-۱۸۵- الف) سپس آن را، مطابق شکل ۲-۱۸۵- ب،  
به وسیله‌ی لبه‌ی گرد سنداخ به صورت استوانه درآورید و لبه‌های  
به هم رسیده را با ذوب سطحی به هم جوش دهید.

۳- قطعه جوش خورده به عنوان یکی از دو قطعه کار  
دستورالعمل ۲-۲۸ مورد استفاده قرار دهید.



شکل ۲-۱۸۶

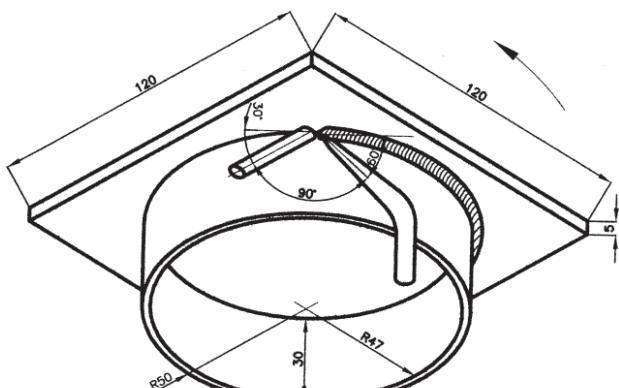
۴- ورق فولادی را از چربی و آلدگی و اکسید تمیز  
کنید و لوله را در وسط صفحه قرار داده، با روشن کردن مشعل  
و تنظیم شعله محل قطره‌های لوله را به ورق خال جوش کنید  
(شکل ۲-۱۸۶).



شکل ۲-۱۸۷

۵- با استفاده از یک تسمه‌ی باریک ورق و خال جوش زدن به قطعه‌ی تمرینی، کار را در ارتفاع مناسب، حدود اندازه‌ی قد خودتان، به نگهدارنده محکم کرده و از روی یک خال جوش شروع به جوشکاری کنید.

۶- پس از این‌که خال جوش کاملاً ذوب شد با ذوب سیم جوش گرده جوش مناسب ماهیچه‌ای ایجاد کنید(شکل ۲-۱۸۷).

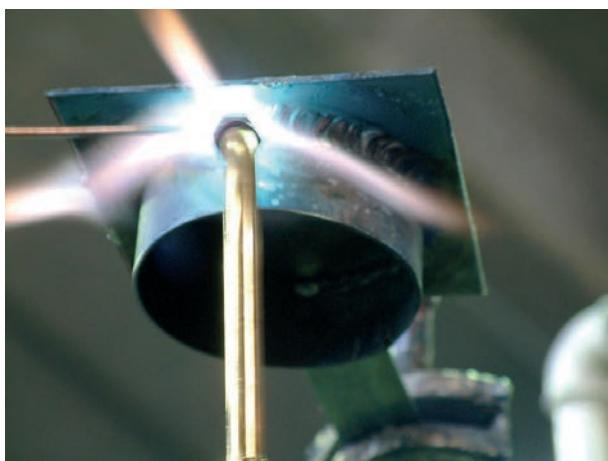


شکل ۲-۱۸۸

۷- با توجه به شکل ترسیمی ۲-۱۸۸ زوایای مشعل و سیم جوش را مورد توجه قرار دهید.

#### نکته‌ی مهم

در جوشکاری‌های دوار، چون گرده جوش باید دور بزند، توجه به ثابت ماندن زوایا در طول درز رعایت شود.



شکل ۲-۱۸۹

۸- پس از انجام نصف دور محیط استوانه، با انبردست قطعه‌ی تمرینی را از نگهدارنده باز کنید و آن را مجدداً در جهتی به نگهدارنده محکم کنید که نیمه‌ی دوم رو به روی شما باشد.

۹- انتهای گرده جوش قبلی را ذوب کرده و حوضچه‌ی مذاب تشکیل دهید و مطابق نصف دور قبل به جوشکاری ادامه دهید (شکل ۲-۱۸۹). در انتهای خط جوش مهره جوش قبلی را کاملاً ذوب کنید تا جوش در پایان حالت صاف داشته باشد.

۱۰- شعله را خاموش و وسائل را جمع‌آوری و تمیز کنید و پس از تمیز کردن محل کار در صورت لزوم وسائل را به انبار تحویل دهید.

## آزمون پایانی (۲)

۱- روش‌های مختلف جوشکاری با شعله‌ی گاز را نام ببرید و یک روش را توضیح دهید.

جواب در سه سطر :

.....  
.....  
.....

۲- در جوشکاری پیش‌دستی کدام قسمت پیش‌گرم می‌شود؟

- الف) سیم جوش  ب) سرمشعل  ج) قطعه کار  د) لبه قطعات

۳- در جوشکاری با روش پیش‌دستی نوک محروم اول شعله در کجا باید قرار گیرد؟

- الف) داخل حوضچه‌ی مذاب   
ب) در فاصله‌ی ۳-۵ میلی‌متری منطقه‌ی مذاب   
ج) پشت حوضچه‌ی مذاب   
د) در فاصله‌ی ۱-۵ میلی‌متری منطقه‌ی مذاب

۴- فلز جوش یا گرده جوش با کدام گزینه به وجود می‌آید؟

- الف) از مذاب سیم جوش   
ب) از مذاب لبه‌های کار   
ج) منطقه‌ی اصلی جوش قطعات   
د) گزینه‌های الف و ب با هم

۵- کدام حرکت سرمشعل در جوشکاری کاربردی ندارد؟

- الف) زیگزاگی  ب) کلنگی  ج) رفت و برگشتی  د) دورانی

۶- در جوشکاری قطعات ضخیم با روش پیش‌دستی با چه مشکلی مواجه می‌شویم؟

- الف) ذوب نشدن کار   
ب) ذوب نشدن سیم جوش   
ج) عدم نفوذ کافی   
د) عدم برجستگی کافی

۷- قرار دادن سیم خمیده بین قطعات در اتصال لب به لب قبل از خال زدن به منظور آن است که :

- الف) خال جوش محکم شود   
ب) فاصله‌ی ریشه بین دو قطعه به وجود آید   
ج) فلز جوش در درز نفوذ کند   
د) گزینه‌های ب و ج با هم

۸- برای این‌که شعله را روشن کنیم چه مراحلی را و به کدام ترتیب انجام می‌دهیم؟

- الف) باز کردن شیر اکسیژن، بعد شیر استیلن به مقدار بیشتر، سپس زدن فندک   
ب) باز کردن شیر استیلن، بعد شیر اکسیژن به مقدار کمتر، سپس زدن فندک   
ج) باز کردن شیر استیلن، بعد شیر اکسیژن کمی بیشتر، و بعد زدن فندک   
د) باز کردن شیر اکسیژن و استیلن به مقدار کافی و بعد زدن فندک

۹- در جوشکاری سه‌پری مشعل نسبت به دو قطعه کار در چه حالتی قرار می‌گیرد؟

- الف) موازی یکی از سطوح   
ب) عمود بر یکی از سطوح

- ج) در نیمساز زاویه‌ی سطوح   
 ۱۰- در انتهای خط جوش باید کمی مکث کنیم.....
- الف) سپس شعله خاموش شود
- ج) و سیم جوش بیشتری ذوب کنیم   
 ۱۱- گودافتادگی یا بریدگی کناره‌ی جوش به کدام دلیل اتفاق می‌افتد؟
- الف) قوی بودن شعله
- ج) سرعت جوشکاری زیاد   
 ۱۲- چرا پس از خال جوش زدن قطعات تمرینی روی آن‌ها را چکش می‌زنیم؟
- الف) برای اطمینان از استحکام خال جوش   
 ۱۳- در جوشکاری قطعات به صورت لب به لب در وضعیت افقی درز قطعه ..... است.
- الف) موازی سطح زمین   
 ۱۴- برای جدا کردن جرقه از سطح فاعده‌ی سرمشعل استفاده از کدام وسیله مناسب نیست؟
- الف) تخته‌ی صاف   
 ۱۵- موقع جوشکاری کدام گزینه بیشتر ضرورت پیدا می‌کند که سرمشعل را با آب خنک کنیم؟
- الف) درز لب به لب   
 ۱۶- در کدام قسمت سرمشعل عمود بر کار قرار می‌گیرد؟
- الف) در انتهای کار   
 ۱۷- موقع جوشکاری پیش‌دستی فشار اکسیژن و استیلن به ترتیب چه اندازه است؟
- الف) ۲ و ۵٪ بار   
 ۱۸- در جوشکاری سر بالا زاویه‌ی مشعل نسبت به کار در چه حدودی است؟
- الف)  $70^\circ$        ب)  $30^\circ$        ج)  $45^\circ$    
 ۱۹- زاویه‌ی بین مشعل و سیم جوش در جوشکاری زاویه‌ی خارجی عمودی در چه حدودی است؟
- الف)  $90^\circ$        ب)  $70^\circ$        ج)  $60^\circ$    
 ۲۰- در جوشکاری‌های سقفی کدام گزینه باید در طول جوشکاری ثابت بماند؟
- الف) زاویه‌ی مشعل با کار   
 ۲۱- زاویه‌ی سیم جوش با گاز   
 ۲۲- تمام موارد
- ج) زاویه‌ی مشعل و سیم جوش